

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Vicesima Eua[n]geliu[m]. Si[mi]le
[et]c. ho[min]i re. q[ui] fe. nup.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Dominica.XX.post octa. Pente.

Le templo de prato dicit qd deus misericorditer respicit peccatores. De hoc habemus ep/empli in multis. Nam petrus cum iuramento negavit christum: et postea fleuit: et christus misericorditer sibi indulxit: et in gradum eum proximum restituit: vñ de dicitur in euangelio: Pasce oves meas. Item Maria magdalena cu[m] maledicata est: Et postea accessit verecunda: et cum magna contritione et fide ad chistum: et salvata est. Unde etiā dicitur: Fides tua salvam te fecit. Ite Paulus apostolus persecutus est ecclesiam dei: et Stephanum iuuit lapidare. Et postea dixit: Domine quid me vis facere: ve habeatur in Actibus apostolorum. Et postmodum factus est doctor gentium et lumen ecclesie. Item Iarbo in cruce ante multa latrocinia et scelera comisit: et postea dicit: Demento mei dum veneris in regnum tuum: ut habetur in euangelio. Et christus plus ei dedit qd petivit: cum dicit: Hodie mecum eris in paradiſo. Tharisimi: imitemur ergo istos: et non simus sicut Judas: de quo dicitur: qd de dei misericordia desperauit laqueo se suspenit. In quo quidem deum grauius offendit: qd q Christum pro triginta denariis vendidit. Unde de hoc dicit in decretis. Judas magis peccauit desperando qd christum tradendo. xiiij. q. iii. sed non licet. Non etiā sicut Cain: qd ait: Maior est iniqtas mea qd ut venia merear. Tñ Bern. Vide tiris Cain: maior est dei pietas qd quis iniqtatis. Sequit in euangelio. Quidam de scribis dicerat intra se: Hic blasphemat. Abi notandum qd tribus modis blasphemat deus. Primo: dñ qd attribuit deo/ ut imp̄cat ei qd sibi nō conuenit: vt q sit malus/ iniustus/ maledictus etc. Secundo: cū modis quis remouet a deo quod ei conuenit/ di cedo qd nō sit omnipotens/ misericors et iustus/ et certe talia. Tertio: cū quis sibi p̄cipit attribuit qd est proprium dei/ sc̄ peccata dimittere et curare: et isto tertio modo dicebat isti q christus blasphemaret: qd quod erat proprium dei sc̄ peccata dimittere/ sibi attribuerat dicens: Dimittitur tibi peccata tua. Hec ille. **I**le sa/ **S**cruz est regnum celorum homini regni h seicit nuptias silio suo etc. Dat. xiiij. Lu. xiiij. Hanc historiam dicit dominus anno eius. xxvij. v. kalea. aprilis. feria. iii. luna. xij. indictione. vij. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Matthaeus in secundenti capitulo: qd christus dicit principibus sacerdotum et seniōibus uideorū. Quid vobis videtur: homo quidam habebat duos filios: et accedens ad primū dicit: Fili vade hodie in vinea meam. Ille autē respōdet air: Molo. Postea penitentia motus abiit. Accedens autē ad alterum dicit similiter. Et ille respondens air: So dñe: et nō iuit. Quis ex duabus fecit voluntate patris? Dicit ei: Primus. Dicit illis ielus: Amē dico vobis: quia publicani et meretrices procedunt vos in regno dei. Venite enim ad vos Ioānes in via iusticie: non credidistis ei: et publicani et meretrices crediderunt vobis: vos autē vidētes: nec penitentia habuistis postea ut crederetis ei etc. Tūc postmodis sequit enāg. hodia. **S**imile factū ē regnū

A celorum. Lyra. i. status ecclesie militantis. a **H**ominis regi: qui fecit nuptias filio suo. Tunc enim deus pater fecit nuptias filio suo: quoniam naturam humanam copulauit diuine in vno supposito. Que quod de nuptiis celebatur.

te sat in utero virginali de quo christus existit eum sponsus pcedes de thalamo suo. b **C**est misit seruos suos inuitatos ad nuptias: et nolebat venire. Iteneru misit alios seruos prophetas pcedentes.

c **V**olare iuriatus id est iudeos.

d **A**d nuptias id est ad fidem incarnationis christi promissam patriarchis figurariue in lege predi-

ca in prophetis pre-

Bunciat. e **E**t

nolebat venire. Lyra. credendo scri-

pturis: quia nol-

bant verbis prophetarum credere et obe-

dire. f **I**teruz misit alios ser-

uos: id est aposto-

los: quos misit in

omne ciuitatem et

locum/quo ipse venturus erat. g **D**i-

cens: Dicite inuitatis: Ecce prandi-

um meum paraui. Lyra. scilicet sacra-

menta ecclesie et doctrinam fidei et sacre

scripture: ex quibus reficitur anima: et pos-

tissime in sacramento eucharistie: in quo

datur nobis caro christi in cibum/ et lan-

guis eius in potum. h **T**hauri mei:

id est patres veteris testamenti. i **E**t

altilia: id est patres noui testamenti pri-

meiae charitatis saginati. k **O**cci-

sant et omnia parata. l. quicquid req-

uitur ad salutem hominis: locus/ cibus et ve-

stes. l **G**enite ad nuptias: creden-

do/diligendo/operando. m **I**lli ap-

pelamus: excepimus de patribus et intercessione

et fiducia: et vocem benedic. Gregor. Ecce peccato authoris terqa: in fane deinde etate

me et reuectamur. Admonemus. Et quod feritur ad exercitum populi: ut redemtorum manu-

rum emolliat curitia nosci reuectab-

tem neglexerunt: quia non timuerunt dominum. Qui enim timeret deum nihil negligit. Unde hic queritur: verbi negligentia sit peccatum mortale? Respondeo: non sanctus gena est peccatum.

Et hoc est quod negligentia est peccatum.

Quod negligentia est peccatum.

Et hoc est quod negligentia est peccatum.

Domínica.XX.post octa. Penteco.

Le no post christi passionem. a **E**verdi
 dit homicidas illos. quia in vltionem
 sanguinis christi et suorum discipulorum
 ab exercitu romanorum sunt trucidati et
 captivati de iudeis vlos ad decies ceterum
 milia: ut dicit Iose
 phus in li. d. in da-
 co bello. b **E**t
 ciuitatem illoru-
 succendit. q. tunc
 hierosalem succela ei
 et templam in ea.
 c **L**uciait rex
 seruis suis. et le-
 quacibus eoz p di
 unam revelationem.
 d **H**uptie qui
 dem parate sūt.
 id est sacramētu in-
 carnationis para-
 tum est: ut natiui-
 tas / p̄datio / pas-
 sto christi: et introi-
 tus regni aptus est
 q̄ passionez christi:
 q̄ ante clausus fuit.
 e **S**z à inuita-
 ti fuerat. scz iudei
 f **M**ō fuerunt
 digni. **L**y. ppter
 suas incredulitatē.
 g **C**te s ad exi-
 tus vias. i. ad gē-
 tes: q̄ nō erāt i via
 mādator̄ dei et si-
 ne lege viuentes / et
 legē ignorantes: ad
 illas em gētes iue-
 rūt apli iudeis no-
 lentib⁹ fidē christia-
 nā recipie. **T**ñ dice
 bat paul⁹ et barnabas. **G**obis oportebat
 p̄mo loq̄ verbū dei: s q̄m repellitis illud
 et indignos vos iudicatis eterne vite; ec-
 ce cōvertimur ad gentes: sic em p̄cepit
 nobis de⁹. b **E**t q̄scūq̄ inue. voca-
 te ad nuptias. qz null⁹ volēs fidē catbo-
 licā recipie/repellēd⁹ est. i **E**t egressi
 serui ei⁹. s. de iudea. k **C**in vias. i. in
 terras gentiliū. l **C**ongregauerunt
 oēs quoscūq̄ inuenierunt bonos et
 malos. **L**y. qz in ecclia militare admittit
 sunt boni cū malis. m **E**t iplete sūt
 nuptie discubētiū. **L**y. qz fides catbo-
 licā diffusa est q̄ or
 ben vniuersum. **P**ro
 n **I**ntrauit au-
 tē rex vt videret
 discubētes. **L**y.
 Intrat autē chistus
 dupliciter. Primo
 specialiter in morte
 cuiuslibet homis.
 Scđ generaliter in
 trabit in iudicio su-
 turo / discernendo
 merita et demerita
 cuiuslibet homis.
 o **E**t vidit ibi
 hominem nō vesti-
 tu veste nuptiali
 li. i. habente fidem
 sine charitate. Nā
 vestis nuptialis est
 charitas: q̄ dividit
 inter filios regni et
 p̄ditionis: vt dicit
 Aug. p **E**t ait
 illi: Amice. **L**y.
 Tocat autē pecca-
 tor amicus ppter
 naturā quā de⁹ cre-
 aut q̄ bona est: et q̄
 ad imaginē dei fa-
 cta ē. q **Q**uo-
 modo huc intra-
 sti. scz sacramenta
 ecclie solcipiēdo:
 fidē ecclie p̄fēdo.
 r **C**on habēs
 vestem nuptialem. scz in charitate bo-
 na opera. **A**nde Hieron. Vestis nuptia-
 lis sunt decē p̄cepta: q̄ induunt in chari-
 tate dei et propimi. s **A**t ille obmu-
 tuit. **L**yra. quia in extremo iudicio pro-
 pria argente cōscientia homo peccator
 convincit / et motus efficit. t **L**uc dū
 rit rex ministris. **L**y. i. angelis execu-

Evangeliū

I49

- A** toribus diuine iusticie. a **C** Ligatis manib⁹ nibus et pedib⁹. **L**y. qd post mortem non poterit bonum agari/nec ad salutem reuersti. b **C** Hic eum in tenebras exteriores. **D**icitur in hac vita eum in tenebris interiorib⁹; qd adhuc est in spe venie: in inferno autem erit in tenebris exterioribus quia erit extra ambitum diuine misericordie, qd sine ope rae eterne glorie. **Vnde Beda.** In inferno nulla est redemptio/nec dolorum mitigatio. c **C** Ibi erit fletus et stridor dentium. **E**st multū eum in tenebras exteriorib⁹; qd poterit nimis calor. qd ppter maximū frigus. **S** res: ibi erit fletus et stridor dentium ad nuptias celestes. **F** um. **M**ultū enim sunt vocati pauperum portandū vestē nuptiale in gloria. **C** vero electi.

B **Ecclesia** dicitur regnū celo rum ppter duo mat. 24. c. **Ecclesia** dicitur regnū celo rum ppter duo **C** **H**abite in eis sunt vocati. **L**y. ad fidem catholicā. f **C** **P**auci nō electi. ad gloriam. **C** **L**irca p̄fens euangelium ubi dicit: Simele est regnū celoꝝ. **H**ugo dicit: i. ecclesia p̄fens: qd sicut deus habitat in egl̄s p̄ gl̄iam: ita habitat in p̄fenti ecclesia in sacramento eucharistie. vñ dicit: Ecce ego vobis sum oibus diebus vñs ad consummationē seculi. Itē sicut in celo sunt quidā corpora magis et minus claras: et vñ illuminant aliud. Et quidā sunt illuminantes: et quidā illuminati: et quidā magis luceat: et quidā minus. **Unde dicit:** Qui autē docti fuerint fulgebūt quasi splendor firmamēti. Ecce minus luceat. Et quidā iusticiā erudit multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Ecce magis luceat. Sequit̄: homini regi. **C** hristus enim est rex rerum et potens rex in omnibus: et omnes reges excedit: quia regnat in celo et in mundo et in inferno. vñ dicit: Donauit illi nō me qd est sup omne nomē ut in nomine ihesu omnes genu flectant: eccl̄stis/terrestris et in infernoꝝ. In celo enim regnat p̄ totale et per universale beatiorū subiecōnē: qd ei os̄ sancti et angelii ad nutum obediunt: et ei in oibus subiecti: quod etiā quotidie per-

C tim⁹ in nobis fieri dicētoꝝ: Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Regnat enim in celo p̄ suę glorie ostensionē et beatā visio nē: quia ibi eius maiestas et gloria demonstratur. **Vnde dicitur:** Ostende nobis faciem tuā et salutem tuā. **Vnde Fulgētius:** De faciem iste omnes in carcere inferni incliti viderēt: nullā penā nullū dolorā nullāq̄ tristitia sentiret. Itē rex nř iesus christus regnat in mundo per patientiam et misericordiam. **N**ā in magna patientia et misericordia regnat super peccatores. Patienter expectat eos ut conuertantur: et misericorditer recipit eos si conuertantur. **Unde dicit:** Propterea expectat dominus ut misereat nos. **E**t alibi dicit: Tu autē formicata es cum amatoribus multis: tamen reuertere ad me et ego suspiciam te. Sed multi miseri peccatores patientia et misericordia eius contemnūt eum ipso magis peccat. **Unde dicit:** Quia nō cito proferit contra malos sententia: filii hominum absq̄ ullō timore perpetrāt mala. Itē sup iustos regnat in magnificis gratiis: sp̄ualiter habitans in eis: et ipsos dirigens et protegens et gubernans. **I**p̄si enim sunt templū dei spirituale et sp̄usctūs habitat in eis. **Unde dicit apostolus:** Templo dei sanctum est. **C**o. 3. c. quod estis vos. **I**p̄si etiā sunt regnū dei: qui p̄ honore dei et p̄ propria salute quotidie certat contra diabolū mundū et propria carnem: et de illis hostibus triumphant. **Unde dicit:** Regnū celorum vim patitur: mat. xi. b. et violentia: id est cū violentia preliantes: rapiunt illud. **I**tem in inferno regnat per iusticię executionem: quia effectu iusticie sc̄z punitionē et vindictā in damnatos ibi exercet. **Unde dicit:** Reddam vltionem hostibus meis. **Unde ex hoc sequit̄:** qd in inferno cognoscet impium christum esse regem omnipotentem: qui hic noluerit eum

Dñica. XXI. post octauas Pentec.

cognoscere regē misericordē. Sequitur
hic: Ligatis manibus et pedib⁹. Ab i no/
tandū/p peccator stric⁹ ligat q̄ anima/
lia ligatur. Mā ligatur eius memoria ne/
recolat beneficia dei. Ligat voluntas ne/
desideret vera bo/
na: ligat co: ne pg/
nas inferni et mor/
te cogitet: et mala/
que incurrit in sta/
tu peccati manēs.
Et simile ē de om/
nibus potētiis ani/
me interius et exte/
rius: que omnes for/
tier alligantur: et
sicut peccator fuit
ligatus i culpa: sic
digne erit ligatus
in pena.

Postilla

Et Rat à/
dam re/
gul⁹ zc.
Joā. iii.
Mat. viii. Lu. vii.
Miracul⁹ hoc fe/
cit christ⁹ anno el/
xxi. vi. kaleñ. Mo/
uembis. feria. ii.
luna. xix. inditione
v. In initio illius
euāgelij scribit san/
ctus Joānes in eo
dem ca. quomodo
christus sedens loquebatur mulieri: post
modum exierunt samaritani de ciuitate:
et rogauerunt eī ut ibi maneret. Et man/
sit ibi p duos dics. Et multi ex samarita/
norum ciuitate crediderūt in eum dicen/
tes: Quia hic est vere saluator mūdi. Et
post duos dies exiit inde et abiit in galileam. Ipse eī iesus testimoniū perhibu/
it: quia propheta in sua patria honorem
nō haberet. Cum ergo venisset in galileam:
acciperunt eū galilei: et omnia vidiſ
sent que secerat bierosolymis i die festo.
Venit ergo Iesus iterum in chana galilea:
vbi fecit ex aqua vinum. Et erat
quidam regulus. Lyra. Mon accipit

hic regulus p paruo reger: ut videtur no/
men sonare. Quia romani volētes fran/
gere iudeorū superbiā: abstulerūt ab eis
regia dignitatē regnū iudeorū in quatū
or tetrarchias diuidētes; p cauere volen/
tes eorū rebellio/
nen: vnde p illo tē
pore null⁹ reperat
i in iudea. Dicit er/
go iste regulus: q̄
era officialis im/
peratoris deputa/
tus ad custodiā ga/
lileę: propter quod
manebat i capbar/
naum: que erat me/
tropolis illius ter/
re. Et distat tribus
dā regulus. Et
regul⁹ sicut
cuius filius
infirmitabat
i in ista ciuitate
capbarnauz.

Cominica. XXI. post octauas Pentecostes: Euāgelij.
Joannis. iii. in fine.

Fil
lo tépo/
re: Erat qui
sid est reges p o
uncie galilee. Et
dā regulus.
regul⁹ sicut
cuius filius
infirmitabat
i in ista ciuitate
capbarnauz.
Hic cū audisset q̄ iesus adueni
i in qua capbarnau erat metropolis:
id est capitalis ciuitas
ret a iudea i galilea: abiit ad eū.
rogauit eū: ut dēscēderet i sanā.
Et confitit famatatem.

sus in chana galileę: vbi vinum ex aqua se/
cīt. a Et erat quidam regulus cu/
ius filius infirmitabatur capbarna/
um. Ly. Et licet esset gentilis: vīlis et au/
ditus miraculis christi sperauit ab eo sa/
nitatē impetrare filio suo: ideo sequuntur
b Hic cū audisset. q̄ famā que hcur/
rebat aduentū eius in omnē regionē gal/
ilee. c Quia iesus adueniret a iu/
dea i galilea: abiit ad eū i rogarat
eū. instanter et humiliter flexis genibus/
cōplosis manibus profusis lachrymis.
d Et dēscenderet. quia capbarnau
erat i valle sita respectu chana galileę/i
q̄ erat christ⁹. e Et sanaret filium eī.